

Pantalons llargs

Campaneta daurada del meu carret de fira,
cavallet de cartró de mig pam, tot pintat;
havem caminat tant pels camins sense ira
que ara ens cal reposar i agrair nostre fat.

Ja no tornaré més fent osquel osquel
corrent
a carregar amb palets el teu quadrant de fusta.

Campaneta daurada, tu em sabies content.

Ara em mena la gent i tothora tinc justa
i sóc infant encara, i no puc fer-ne
esment.
Cavallet de cartró, tu em sabies la joia:
si ara jugués a córrer, què diria la gent...

Trobaran molt millor que estimi alguna
noia

tant si és bella com no -cavallet tot
pintat,
campaneta daurada-, i que us deixi al
terrat.

De dalt de tot del cel

De dalt de tot del cel
els poblets en la nit semblen brasers
encesos
I perquè entra la vetlla brillen més els
estels

s'acosten a la terra i s'escalfen les mans
i el cos
i els peus

Dónem la mà

Dónem la mà que anirem per la riba
ben a la vora del mar
bategant,
tindrem la mida de totes les coses
només en dir-nos que ens seguim amant.

Les barques llunyes i les de sorra
pendran un aire fidel i discret,
no ens miraran;
miraran noves rutes
amb l'esguard lent del cospador distret.

Dónem la mà i arrececa la galta
sobre el meu pit, i no temis ningú.
I les palmeres ens donaran ombra.
I les gavines sota el sol que lluu
ens portaran la salabror que amara,

NADAL

A Emili Batella

Sento el fred de la nit
i la simbomba fosca.

Així el grup d'homes joves que ara passa
cantant.
Sento el carro dels apis
que l'empedrat recolza
i els altres qui l'avencen, tots d'adreça al
mercat.

Els de casa, a la cuina,
prop del braser que crema,
amb el gas tot encès han enllestit el gall.
Ara esguardo la lluna, que m'apar lluna
plena;
i ells recullen les plomes,
i ja enyoren demà.

-1-

-91-

-11-

-4-

-8-

-9-

-12-

-5-

I

JOAN SALVAT-PAPASSEIT

Dónem la mà que anirem per la riba
ben a la vora del mar
bategant,
tindrem la mida de totes les coses
només en dir-nos que ens seguim amant.

Poema sense acabar

Quin doll d'aigua a la font
ara que és vespre,
i la lluna s'afanya a pujar la carena!
I ronda el ca fidel a la serena
perquè el seu amo capriciós i destre,
en el porxo del barri de la masia quieta
dormida pels grills,
missenyors de la cleda i pels dins.
-11-

Vibracions

V
a
aquella estrella nua tan aprop de la
lluna
li servo un gran amor
car volia escapar-se
i
vigilen molt.
Ara el cel s'ha deixat el coixí.
Només un petit núvol blanc-molt blanc:
una verga de plom i
-4-

I si jo ara mai no et sabria els
ulls...
T'c ara, q'he baixat!

Demà posats a taula oblidarem els pobres i tan pobres com som-
[c]f[us]ús ja serà nat.

Ens mirarà un moment a l'hora de les postres
i després de mirar-nos arrrencarà a plorar.

VESPREJA I NEVA

Les estrelles xerraires són fetes a tallets
i despreses pel cel
i un a una
disperses
i en parets fosques i i s' s'estenen a terra

sempre ran de les portes
per guarir-se-se del fred

-9-

Primavera d'hivern - Primavera d'istiu.
I tot és Primavera:
i tota fulla verda eternament.

Res no és mesquí,
perquè els dies no passen;
i no arriba la mort ni si l'heu demanada.
I si l'heu demanada us dissimula un clot
perquè per tornar a néixer necessiteu morir.

I no som mai un plor
sinó un somriure fi
que es dispersa com grills de taronja.

Res no és mesquí,
perquè la cançó canta en cada bri de cosa.

- Avui, demà i ahir
s'esfullarà una rosa:
i a la verge més jove li vindrà llet al pit.

-11-

I li ofrenen la Osa com un panell de flors:

Entremig la rosada
els dematins les cullen els pastors

Res no és mesquí

Res no és mesquí
ni cap hora és isarda,
ni és fosca la ventura de la nit.
I la rosada és clara
que el sol surt i s'ullprèn
i té delit del bany:
que s'emmiralla el llit de tota cosa feta.

Res no és mesquí,
i tot ric com el vi i la galta colrada.
I l'onada del mar sempre riu,

-10-

engronxant-se en ell.

-14-

Damunt mon vaixell

Damunt mon vaixell
l'arc de Sant Martí
com un gran cinzell,
Totes les sirenes
engronxant-se en ell.

Quin doll d'aigua a la font
ara que és vespre
i el vent també és a foc.
I els romans noms, desperts escolten,
perquè demà al matí puguin parlar
d'amors
amb les farigoleres fins l'hora de la sesta,
que és quan reposa el pou.
I canten les cigales esguardant la ginesta,
i ells agafen el son.

Encara el tram

Noia del tram, tens l'esguard en el llibre,
i el full s'irrisa
en veure's cobbejat.

I el cobrador s'intriga si girarà el full:
sols per veure't els ulls!

Que les cames se't veuen

i la mitja és ben fina;

i tot el tram ets tu.

Però els ulls no se't veuen.

I la teva mà és clara

que fa rosa el teu cos de tafetà vermell,

i el teu mocadorec ha tornat de

bugada.

Però els ulls no els sabem!

-3-

El meu carrer és estret
sense cap arc voltaic
bola de neu encesa
i les velles rondinen tots els canvis de temps

El mateix l'adroguer:

- Quanta fècula es perd!

Darrera dels meus vidres sento el Reis
que s'acosten

Ara el cel s'entrogia

de venjança i d'amor:

pensava en les sabates que embrutaran
l'alfombra.

-7-

-2-

Si tu em besaves, amor,
jo et donaria una rosa.

BITLLET DE QUINZE

i és suau el vent.
Fa bona mina tot joveut.

goig de llevar-me matí cada dia

FLOR D'AMETLLER

pétal de galta
-quin toc que té
pétal de galta de noia en rosa
aquella noia que hom veu del tren
tota senzilla de tan cofoira

l'autòmbus

correcte

ara acull al nadó amb la dida que el porta
el nadó és més petit que la mamella d'ella
més petit i més bru:

-tot ell sembla una O

de joguina que riu

I cada noia, com adés
per Primavera té promés
- si no en tenia no és defes.
Ara comença la cançó
i la tenora aïna el to:

que trobés pel camí la noia jove i bruna
i la pogués besar,

-l'altra després de l'una-

abans una tonada i després un bell cant;

(la mare deu ser prima
-bella com un obsequi!)

a dintre de l'autòmbus el nadó té olor

de la llet matonada

MESTER D'AMOR

o bé una estesa de roba nova
que es fes la núvia
pel maig que ve
o be una sina
tot de xuclets.

jo penso en aquell temps
que anant a cercar pa

Si en saps el pler no estalviïs el bes
que el goig d'amar no comporta mesura.
Deixa't besar, i tu besa després

i que en pujar trescant per la nova

que en arribar al lloc on m'abrusés la set
trobés el càntir fresc
i amb el càntir l'abraç de la més
joguina;

-24-

-25-

-28-

-21-

-17-

-32-

-67-

-67-

II

JOAN SALVAT-PAPASSEIT

que és sempre als llavis que l'amor
perdura.

No besis, no, com l'esclau i el creient,
mes com vianant a la font regalada.
Deixa't besar -sacrifici fervent-
com més roent més fidel la besada.

¿Què hauries fet si mories abans
sense altre fruit que l'oreig en ta galta?
Deixa't besar, i en el pit, a les mans,
amant o amada -la copa ben alta.

Quan besis, beu, curi el beure el temor:
besa en el coll, la més bella contrada.
Deixa't besar
i si et quedava enyor,
besa de nou, que la vida és comptada.

jo he entès només que nomia Maria.

Maria avança com la daina al vol:
al carreró de cafè amb llet s'atura;
reprèn la marxa, que el treball no dol
i els ulls li brillen, que sembla una fura.

Com sap estendre els diaris primers
aquest bon home, a mida que arriben:
diria l'u u ço que diria el terç,
l'u voldrien, que els altres no priven.

Als molls les dèries retornen al joc
i a mi em plau força passar per la riba;
el sol ja mostra sa llengua de foc
quan l'esquellot fa descobrir l'estiba

Igual els carros; desvetllen el cor.
I la ciutat es desemperesia.
Ara sentia una mica d'amor:

dreccera
encara em fes adéu:
i jo li llançaria un gessamí per festa
per si no ens veïem més:

-que encara que besés a un altre
caminant,
poguéis jo anar pel món
sense el ressò del dring i el brill malvat de
l'or.

L'enamorat li deia

Penyora d'amor, penyora.
Si tu em besaves, amor,
jo et donaria una rosa.

No fóra mesquí de res,

-22-

vet aquí que la dida
en amagar-se el pit
ha regada la cara a un senyor de
l'autòmnibus
semblava aquelles fulles escurades de
nata

Quin Dia Clar

Quin dia clar que el cor s'esvera:
ha dit l'abril missa primera
i el sol és dolç i l'arbre riu.

Tu et fas la roba per l'estiu:
color verd-poma és el setí
mes la bruseta blau-mari.

Quin dia clar

-27-

em menjava la torna si era coca
ensucrada
vet aquí que -altre temps-
jo també era un nadó
de cop me feia gran
i em duïen al fotògraf

-recordeu el retrat on sóc dalt de cavall
un cavall arrogant
alt i net
de cartró:
i era com al cartell de l'Obiols-
aquell que ditu:

JA SOU
DE L'ASSOCIACIÓ PROTECTORA
DE L'ENSENYANÇA CATALANA?

-26-

penyora d'amor, penyora:
- o bé et tornaria el bes
o et donaria una taronja,
una ametlla
o bé l'esqueix
d'una clavellina nova.

No fóra mesquí de res
penyora d'amor, penyora;
- o la flor del cirerer
o el llesamí
o bé la lluern

que hagués pogut descobrir
la nostra abraçada estreta.

No fóra mesquí de res,
penyora d'amor, penyora:
jo em donaria teu
i tu et donaries tota.

-18-

per a prendre'n de nous.
i en faria fanals
Si tinguéis un vaixell m'enduria les noies,
si vollien tornar deixarien llurs cors:
els cancellers del món no em sabrien mai
l'ombra,
si fos lladre i bandit no em sabrien el vol.
que vindria tot sol:
Si jo fos pescador pescaria l'aurora,
si jo fos caçador atraparia el sol;
si fos lladre d'amor m'obririen les portes,
si fos bandit millor

que vindria tot sol:

L'obrer passava i li deia qui sap;

La peixatera duia el cove al cap
i el peix saltava, pres dins la falzia.

Adhuc la boira em desvetlla els sentits,
que era tan dolça perquè s'aclaria.

Al plat de nata afnava els seus dits
el xavallet, llepoleig del bon dia.

I era tot fresc, d'un alè de rosada.

La marmanyera em venia al costat
a altra banda, plena la faldada
el marxapeu ja semblava un mercat.

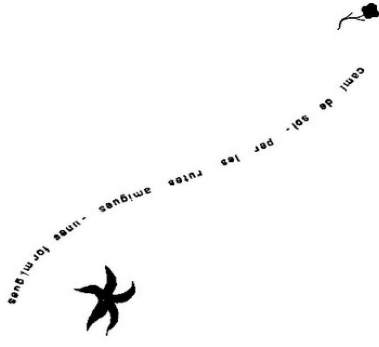
a cada pas un fanal s'apagava.

Si jo em llevava de bon matí
el sol encara a pleret s'hi arronsava;

tresca que tresca, si feia camí
a cada pas un fanal s'apagava.

Si jo em llevava de bon matí

Si jo fos pescador

Pregària

Quin plan teniu, Senyor,
que feu que hom cregui en Vós
en el dolor només?
Jo us oblidó el favor,
pobre mesquí que sóc,
per un bocí de pler.
Si em rabejo en el son
i odio el desconsol
i amo l'oblit pervers,
Vós així m'haveu fet!

Quin plan teniu, Senyor,
si us dec dolor i pler?

PERQUÈ HAS VINGUT

Perquè has vingut han florit els llàs

-40-

i han dit llur joia

envejosa
a les roses:

mirer la noia que us guanya l'esclat,
bella i pubilla, i és bruna de rostre.

De tant que és jove enamora el seu pas
-qui no la sap quan la veu s'enamora.

Perquè has vingut jo ara torno a estimar:
Diré el teu nom
i el cantarà l'alosa.

Perquè és alta i esvelta

Perquè és alta i esvelta
tota es sap estrenir.
Si els cabells li penjaven

-41-

Heus aquí: jo he guardat fusta al moll.
(Vosaltres no sabeu
què és

guardar fusta al moll:
però jo he vist la pluja
a barrals

sobre els bots,
i dessota els traulons arraulir-se el preu fet
de l'angoixa:
sota els Flandes
i els melis,
sota els cedres sagrats.

Quan els mossos d'esquadra espiaven la
nit

i la volta del cel era una foradada
sense llums als ragons:
i he fet un foc d'estrelles dins la gola del
llop.

-44-

tan bella

que no sembla del cel,
sinó de pagania
—però els pàgesos li diuen Maria.

Els matins que fa sol
ran mateix del camí hi aparien la cleda,
el xaval s'hi ajaça i beu vi
i la Verge se'l mira i l'advera:
—mai s'ha dit que un moltó fos ferit.

A les tardes de pluja i fred
és tan sola la cripta que la Verge s'hi glaça
—
no se sap qui la llàntia li encén
però el cremell de tan viu l'amanyaga,
i no deixa d'anar-hi la garsa.

Més si en feia aquest vespre de vent!
Pel camí no s'hi veia ni un ànima

-37-

-33-

-48-

-59-

-96-

III

JOAN SALVAT-PAPASSEIT

I en la boira es perdia el trepig.

que estirava les mans que eren balbes.

I era com un miracle

com una fandola

trinxaïres

però totes les mans de tots els
guardar fusta al moll:

Vosaltres no sabeu
què és

i una Verge tan bella
i una cripta tot d'haura
hi ha un camí
Ran mateix pel camí

pendent

en aquesta hora en que re es sent.
-Em plau l'amada com la lluna

perquè la lluna es dona al vent.

Clara, rodona, pas rabent

el Pirineu sembla una duna

cada filera pren tot d'una

llances esteses una a una;
Cada filera és un camí,

soldats no amagat amb el núvol bronc.

i la llàntia es moria rabent:

—dues cuques de llum s'enfilaven
i encenien la llàntia altre-temps.

LA CASA QUE VULL

La casa que vull,
que la mar la vegi
i uns arbres amb fruit
que me la festegin.

Quan hi dugui un camí
lluient de rosada,
no molt lluny dels pins
que la plaça amainen.

Per si em cal repòs
que la lluna hi vingui;
i quan surti el sol

-38-

Déu li manava que es lligués la bena

passava jo

i ara es venjava fent que fossis meva:

xiula i feineja
fa ta cambreta

Tanca

L'altra banda de la serra
té un encís que no he dit mai
—per la joia que m'espera
cada pi em dona la mà.

NOCTURN PER A ACORDIÓ

Josep Aragay

-49-

com el fruit del raïm
pels clotets de la sina
s'hi perdien gotims!

—Més avall si arribaven
floria l'omelic.

Collita de fruits

ulls clucs
l'amor
sap que la vida sempre és una festa
una cançó
Déu se l'estima com la llàntia encesa

ulls clucs
l'amor

-42-

que el bon dia em digui.

Que al temps de l'estiu
n'hi l'oreneta
al blanc de calç ric
del porxo amb abelles.

Oint la cançó
del pagès que cava;
amb la salabror
de la marinada.

Que es guaiti ciutat
des de la finestra,
i es sentin els clams
de guerra o de festa:

per ser-hi tot prest
si arriba una gesta.

-39-

que els roquissers senten turment.

però és bruna

Sembla quieta i va brunzent
tota empolvada de fortuna,
mira's a l'aigua d'un torrent
i es veu ben blanca

tota florida que ara es veu.

i és cert també que ho fa la pruna

sembla nevar de tanta lluna

Ara a les nits al Pirineu

PAISATGE

que amb el sol es desfia.

d'un fil prim

i una son que la colga d'un fil
que ensenyava el neguit

i tan pàl·lida i trista

somreia -

que un ocell li

- mig partida però

s'ha quedat passejant fins migdia

La lluna vídua alegre

MINVANT

-35-

-46-

-47-

-34-

Darrerament, encara, un tros de mi
mateix, o meravellat
com jo d'altri só un tros:
la jolua fillera,
a qui amb cançons adormo, i amb deures
vetllo el son.

Cançó de l'amor efímer

O bella inconeguda passatgera del tram
qui tens un posat rosa i un esguard ple de
sol,
que mostres una sina cobertora del dol
i et vesteixes, discreta, la bruseteta d'estam.
O bella inconeguda que ets menuda i
audaç
i que sense companya t'arrisques a la
platja
i no tems l'escomesa del fillol qui s'assatja

al domeny de les ones i t'én prega el teu
brag.
O bella inconeguda que en sentir la
malícia
de les ullades frèvoles, tota t'has
commogut...
tancades les oïdes a mots que el vent s'ha
endut,
boi sospirant potser pel goig d'una
carícia.
O bella inconeguda, del tram t'he vist
baixar
i avui t'he somiada i et somiaré demà.

mercat
amb sengles cistrells grossos,
i retornen
que sobretèxen les cols,
i a vegades la carn,
i d'un altre cíteres vermelles.
I després l'adroguer,
que treu la torradora del café
i comença a rodar la maneta,
i qui crida les noies
i els hi diu: -Ja ho té to? I
I les noies somriuen
amb un somriure clar,
que és el baume que surt de l'esfera que
ell volta.
I tota la quitxalla del veïnat
qui mourà tanta fressa perquè serà dijous
i no anirà a l'escola.

que és ofici de festa el pintor de parets:
si no canten abans, no et fan una sanefa,
si la cançó és molt bella deixen el pis més
fresc:
un pis que hom veu al sostre
que el feien i cantaven:
tots porten bata llarga
de colors a pleret.

I encara més
si us deia l'ofici de paleta:
de paleta que en sap
i basteix aixoplucs.
El mateix fan un porxo com una
xemencia
-si ho volen
sense escales
pugen al capdamunt;
fan també balconades que hom veu la
mar de lluny

- 66 -

- 64 -

- 19 -

- 25 -

- 56 -

- 57 -

- 60 -

- 53 -

IV

JOAN SALVAT-PAPASSEIT

I el vi que de tants dies no he begut.

I el pa,

posat a taula.

I l'escudella rossa,

fumejant.

I vosaltres amics,

perquè em vindreu a veure

i ens mirarem felïços.

Tot això bé m'espera

si m'aixeco

demà.

però un pagó
m'encanten
i els galls teulades
que vigilen de nits.
I són homes cepats
com els qui més treballin.
I al dic? Oh, els calafats!
Tot el Port se n'enjoïa
car diuen amb ressò
que cada cop que un-
n'opon
penjats de la coberta, tot el vaixell
enronden:
veïssiu veïssiu
com un pajarot.
I encara hi ha un ofici

I els cavalls assenyats
i els carreters dormits
sota la vela en punxa
que dansa en el seguit de les roderes.
I després l'adroguer,
que treu la torradora del café
i comença a rodar la maneta,
i qui crida les noies
i els hi diu: -Ja ho té to? I
I les noies somriuen
amb un somriure clar,
que és el baume que surt de l'esfera que
ell volta.
I tota la quitxalla del veïnat
qui mourà tanta fressa perquè serà dijous
i no anirà a l'escola.

-els finestrals que esguarden tota la serralada,
i els capitells
i els sòcols
i les voltes de punt...
Van en cos de camisa com gent desenfeïnada!
Oh, les cases que aixequen d'un tancar i obrir d'ulls!

PROVERBI

Així la rosa enduta pel torrent,
així l'espurna de mimosa al vent,
la teva vida, sota el firmament.

Amiga

Amiga, la vida

i una rialla fresca.
I encara aquell vailet que cridarà el diari,
i qui puja als tramvies
i els baixa
tot corrent.

I el carter
que si passa i no em deixa cap lletra
m'angoixa
perquè no sé el secret
de les altres que porta.

I també l'aeroplà
que em fa aixecar el cap
el mateix que em cridés una veu d'un terrat.

I les dones del barri
matineres
qui travessen de pressa en direcció al

és una cançó;
jo canto ta sina
arqueret d'amor

TOT L'ENYOR DE DEMÀ

A Marià Manent

Ara que estic al llit
malalt,
estic força content.
-Demà m'aixecaré potser,
i heus aquí el que m'espera:

Unes places lluentes de claror,
i unes tanques amb flors
sota el sol,
sota la lluna al vespre;
i la noia que porta la llet
que té un capet lleuger
i duu un davantalet
amb unes vores fetes de puntes de coixí,

El bell assoliment
a Na Teresa Carner
He conegut l'amic en el temps de l'angoixa
i d'això el goig que en ve.
No he conegut l'amiga:
he conegut l'esposa, que és florir de roser.
La mare he coneguda, qui fent randa de penes
ens ha aconseguit grans;
i un lleu record del pare
qui-cercant, viatger, la Fortuna-em deixava en tresor un germà

Hi ha oficis que són bons perquè són de bon viure,
mireu l'ésser fuster:
-serra que serraràs
i els taülons fan a miques,
i de cada suada deu finestres ja han tret.
Gronxada d'encenalls, et munten una taula;
si ho vols, d'una nouera te'n faran un cobert.
I caminen de pladament les serradures de color de mantega.

A Jordi López-Ballori

L'OFICI QUE MÉS M'AGRADA

Si no em puc aixecar
mai més,
heus aquí el que m'espera:

-Vosaltres restareu,
per veure el bo que és tot:
i la Vida
i la Mort.